

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancaute nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 124.

Brașov, Luni-Marti 5 (18) Iunie.

1907.

Conferența dela Haga.

Sâmbătă s'a deschis în Haga cu solemnitate a doua conferență de pace convocată la inițiativa Țarului Nicolae al Rusiei. La prima conferență de pace din 1899 și-au trimis delegații numai douăzeci și șase de state, pe când la conferența, care s'a inaugurat alaltăieri, și-au trimis reprezentanții lor patruzeci și șase de state. Dovadă că ideile, de cari să călăuzesc amicii păcii, au câștigat în restimp de opt ani de zile aproape un îndoit număr de aderenți între statele din lume.

În discursul, cu care ministrul de externe al Olandei Tets van Goudrian a salutat pe cei peste 200 delegați streini, el a exprimat Țarului în numele guvernului sentimentele cele mai înalte de stimă și de sinceră grațitudine. În cei opt ani de zile, cari au trecut dela prima conferență, — a zis ministrul — opera păcii, inaugurată în anul 1898, a făcut progrese însemnate, pe cari de sigur istoria le va înregistra cu satisfacțiune. Adu-narea a primit apoi unanim propunerea, ca să se trimită Țarului o telegramă omagială, în care i-se aduce cea mai viuă mulțumire pentru inițiativa luată în vederea continuării operei de pace, și prin care este rugat a primi asigurarea, că conferența se va nizu din toate puterile pentru a îndeplini sarcinile atât de delicate și grele, ce i sunt încredințate.

Al doilea orator a fost ambasadorul Rusiei Nelidov, proclamat de președinte al conferenței, care după un scurt istoric al lucrărilor conferenței prime a arătat, că dela anul 1899 s'au încheiat 33 de tratate de arbitraj și că patru chestiuni grave și complicate, cari ar fi putut să turbure raporturile între state, au fost supuse conferinței dela Haga, ba chiar și un cas de extremă gravitate a fost luat în deliberare.

În ce privește lucrările actualei conferențe președintele Nelidov s'a

exprimat numai în termeni generali. Pe deoparte — a zis dânsul — vom avea să luptăm pentru a căuta mijloacele, prin cari să regulăm pe calea buneii înțelegeri divergențele ce s'ar putea ivi între state și să evităm rupturi de raporturi și conflicte, iar de altăparte vom avea să atenuăm sarcinile eventualelor războaie. Dela prima conferență a păcii, a zis mai departe ministrul, s'a întărit tot mai mult sentimentul de indulgență internațională. Este adevărat, că sunt numeroase casuri, în cari onoarea, demnitatea și interesele esențiale sunt în joc pentru indivizi ca și pentru națiuni și în cari acestea nu vor să știe decât de autoritatea, de avantajele și de propriile lor sentimente. Acestea însă nu trebuie să ne descurajeze în aspirațiunile noastre îndreptate spre pacea universală și înfrățirea națiunilor, iar acțiunea noastră va da guvernelor și mai mult drept la mulțumirea și recunoștința lumii.

După toate probabilitățile chestiunile cele mai importante, cari vor fi dezbătute de actuala conferență sunt: inviolabilitatea proprietății private, regulamentul pacifică a conflictelor internaționale, crearea unui parlament universal permanent etc. Dar chestiunea cea mai arzătoare, care va fi adusă în discuție, deși nu figurează în programul oficial, este chestiunea limitării înarmărilor.

Nu trebuie să-și facă nimeni iluzii cu privire la rezultatele reale și folositoare, ce s'ar obține la actuala conferență în ce privește desarmarea. Este fără îndoială, că alăturarea de diplomați, cari vor întrebuița toată istețimea lor ca să redacteze rezoluțiunile în termeni vagi și echivoci, vor mai lua parte la discuții și delegații militari ai statelor, cari vor veghea ca să nu se lovească în privilegiile înarmărilor. Cu toate acestea se va pune în discuție această importantă chestiune și dacă nu se va putea deocamdată ajunge la altceva,

cel puțin se va scoate în relief furia și pacostea războaielor.

În toate statele Europei există deja un puternic curent, favorabil tribunalelor de arbitraj, care tinde să reducă considerabil cheltuielile, cari sunt împreunate cu înarmările neconținente, iar ideea, că popoarele sunt victimele războaielor și ale militarismului și că războiul le distruge fructele muncii lor, va cuprinde tot mai mult teren.

Regularea posesiunii în Ardeal. E vorba de un nou proiect de lege ce a fost prezentat camerei ungare de către ministrul de justiție Günther în scopul de a reforma sau schimba și întregi legile aduse la 1871, 1880 și 1892 privitor la regularea posesiunii, la proporționare și comasare în Ardeal și pe teritoriul fostelor comitate Crasna, Solnocul de mijloc, Zarand și a fostului district Cetatea de peatră. Scopul principal al acestui proiect de lege este apărarea intereselor foștilor urbariași și a micilor proprietari din Ardeal și ținuturile amintite, cărora până acum nu le-a fost posibil să-și împartă posesiunea de pământ comună. Se mai zice, că proiectul are de scop simplificarea și accelerarea procedurii. Având în vedere zicala: »Cine împarte parte și face«, probată și în anii când s'a procedat mai întâiu la regularea posesiunii în Ardeal, e necesar ca acest proiect de lege să fie studiat de către deputații români juriconsulți din cameră, căci sunt mari interesele populațiunii române din Ardeal și »părțile adnex« în chestiunea aceasta a regulării posesiunii.

„Garanțiile constituționale“. Ziarele maghiare aduc știrea despre un articol ce-l va publica zilele acestea contele Ottokar Cernin în ziarul »Bohemia« din Praga referitor la garanțiile constituționale. Contele Cernin ia poziție contra pretensiunilor guvernului maghiar, pe care acesta le cere sub masca garanțiilor constituționale, cari nu sunt alta decât numai un mijloc pentru de a se întări elementul maghiar, slăbind puterea Monarhului și puterea de rezistență a naționalităților. Contele Cernin prevede reîntoarcerea erei Fejerváry cu comisarii regești. E de părere, ca Coroana în nici un caz să nu accepte garanțiile constituționale, căci prin aceasta s'ar periclita echilibrul și bunaînțelegerea în Monarhie.

Camera senilorilor din Austria. Din noii membri ai Casei senilorilor din Austria, 11 sunt constituționali, 5 membri ai centrului și 16 conservativi. Astfel casa senilorilor numără în actuala sa compunere: 69 constituționali, 51 centraliști și 127 conservativi.

Constituirea partidului socialiștilor din Austria. Deputații socialiști ai Camerei austriace s'au constituit în partid, pe care îl vor conduce următorii 12 președinți: Adler, Pernerstorfer, Resel, Zeits, Selinger, Hybes, Nemetz, Soukup, Diamand, Hudetz, Pittoni și Wityk. Partidul, în ce privește chestiile autonome ale naționalităților, se va împărți în secții. Au candidat apoi unanim la postul de vice-președinte al Camerei pe deputatul Schunerstorfer, iar la postul de notar pe deputații Schumayer și Tomac.

Iminente disolvare a Dumei.

Știrile publicate zilele din urmă, despre apropiata disolvare a Dumei rusești, par a se adevări și poate că pe când scriem aceste rânduri, a văzut deja lumina zilei ucuzul imperial, prin care se disolvă pentru a doua oară Duma rusească.

Se știe că în urma unor denunțări, s'au făcut săptămâna trecută perchițiții domiciliare la mai mulți membri ai grupului socialist-revoluționar din Dumă. Pe baza actelor găsite cu această ocaziune s'a constatat, că socialiștii au urzit un complot contra statului, iar ministrul Stolypin a cerut Dumei în ședința de Vineri, extradarea acestor deputați, pentru a fi arestați. Duma a refuzat aceasta și a decis ca afacerea să fie predată spre deliberarea unei comisii, care, probabil, va refuza cererea guvernului. Refuzul acesta va avea drept urmare disolvarea Dumei.

Iată știrile mai nouă despre conflictul ivit între guvern și Dumă:

Președintele conziliului, d-l Stolypin, a declarat în ședința de Vineri seara, că chestiunea pusă de dânsul trebuiește imediat rezolvată. Dacă Duma ar refuza permișiunea de a se aresta imediat cei 16 de-putați, acuzați de complot contra siguranței statului, guvernul ar considera acest refuz ca o declarațiune, că Duma nu mai voește să lucreze cu guvernul. Guvernul respinge ori ce răspundere pentru siguranța statului, dacă acuzații nu sunt imediat arestați.

Cadeții au propus ca cererea guvernului să se trimită unei comisii. Dreapta și octobriștii au votat contra propunerii. Des-

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

In drum.

Nicolae Voicilă se sculă cu noaptea în cap și eși pe măidan. Iși înjugă apoi boii la carul încărcat cu lemne și o porni în spre obor, să-și vândă marfa.

În ajun, când omul intrase în oraș, curgea apă de sus. Dar acum ploaia se liniștise și în vinețea mohorâtă a dimineții de toamnă, felinarele, cari ardeau își tremurau lumina bolnavă pe întinsul trotuarelor înegrite de apă. O păclă deasă îngreuiă văduhul trăgând în jos fumul de prin coșuri, de te usturau ochii.

Pe la șapte Voicilă ajunsese în piață și așteptă cumpărători. Li fudat să nu zăbovească multă vreme pe loc, căci după două ceasuri își vându lemnele, târgui prin oraș cele de nevoie și o luă iar în spre Dealul Spirii, să găsească din satul său, tovarăși de drum.

Cum mergea pe uliți alăturarea de car soarele eși din ceață și îmbucură pământul cu câteva raze, luminând și noroiul din calea umedă. Nicolae ridică ochii la cer ca să privească la globul acela de aur, care avea dar să încălzească sufletele, dar cu mintea aiurea, nu văzu cum boii, pe care-i lăsase să treacă înainte în voia lor, o apucară curmeziș eșind întru întâmpi-

narea tramvaiului care le vinea în cale, sunând nebunește din clopot.

Și carul se isbi de el. Un vâlmășag de țipete și înjurături atinseră de-odată auzul omului. Atunci abia își dete seama de ce se întâmplase și alergă speriat să-și scoată carul din mijlocul șinelor unde se oprise. Vizitii tramvaiului se scoboră de pe capră și li ajută, înjurând și răcnind. Și după ce-l mai făcu pe românu prost și orb, se urcă iar în tramvai și trăsura de fier își văzu de drum huruind pe șine și sunând din clopot.

Când puse Voicilă mâna pe jug, ca să-și pornească dobitoacele, Roșcu, un bou frumos și roșcat cu coarnele lungi și falnice, cu o pată albă pe frunte, bălăbăni greoi din cap, clipi amețit din ochi și dete să cadă în genunchi. Omul sprijini vita, o netezi ușor pe bot și isbuti să pună carul în mișcare. Pe bietul Roșcu li isbise ferul tramvaiului drept în cap, așa spunea un trecător care stătea locului de când venise vagonul și care fusese de față la ciocnire.

Cu hâis, cu cea, privind din când în când îngrijorat la boi, Nae Voicilă apucase pe măidanul lui Matache unde poposise noaptea. Iși dejugă vitele și dete apoi raita prin curte că doar o găsi vre-un tovarăș. Găsi numai unul singur pe Ion Pralea din satul Poenari, cu care putea merge impre-

ună până la Bolintin. Și se hotărâră să plece împreună pe la amiază.

La amiază cerul iar se întunecă, văduhul era negru și cătrănit. De sus norii atârnav de-asupra pământului ca niște steaguri negre și sfâșiate. Voicilă eși pe măidan, să-și înjuge boii la car. Când ajunse în fața dobitoacelor, băgă de seamă că Roșcu nu mâncase nimic.

Vita stetea în picioare în fața cocenilor cu capul plecat și ochii triști; din când în când pielea de pe picioare i-se încrețea în fiori tremurători.

— O să-ți treacă ție, Roșcule! îi vorbi stăpănu-său prinându-i jugul de gât. »De acu îți dau voie să te odihnești; trei zile n'am să te mai scot din coșar, măi Roșcule, măi! și urni boii din loc cu coderiștea biciului. Ion Pralea îl aștepta cu caru'n drum și o luară amândoi în spre bariera Cotrocenilor, călcând domol cu tâlpile lor groase, prin bălțele de pe jos.

Când ajunseră pe șosea, afară din oraș, începu să pice o ploaie domoală, rece și mărunță, una din acele ploii, care ția-ștern două degete de urât pe inimă. Cărțile scârțâiau pe drumul singuratic peste care se întindea văduhul cenușiu de Noemvrie, ca un amurg posomerat. Cei doi români se urcară în căruță și din vreme în vreme își strigau unul altuia câte ceva, fără să ridice capul. Apoi amuțiră. Carul lui Voicilă mergea în urmă, acel al lui

Pralea o luase înainte frământând noroiul sub roate și trăgând pe șosea dungii late și adânci, peste care călcău apoi roțile carului lui Voicilă. Și cum nu auzea decât picăturile de apă căzându-i ușurel pe zeghe și scârțâitul legănător al căruții, Voicilă închise ochii moleșit, amețit de pustietatea mută prin care trecea.

O sguduitură îl readuse în fire.

Deschise ochii buimăcit, să vadă ce s'a întâmplat.

Îi stătuseră vitele pe loc. În fața lui, carul se îndepărta mereu. Voicilă sări pe șosea, ca să-și dea seamă de ce se opriseră boii.

Pricina era Roșcu. Dobotocul plecase capul adânc și mesteca niște spumă albă care i-se revârșea din bot. Ochii lui mari și blânzi se acoperiseră de aburi, o durere umedă i-se dospise în privire.

— Hâis, hâis!... făcu Voicilă, atingându-le ușurel spinările cu biciul. Boul cel negru, Murgilă, se urni din loc cu gâtul întins; Roșcu îl urmă cu greutate. Dar după zece pași iar se opriră și lui Roșcu i-se îndoiră picioarele de la genunchi în jos. Țăranul sări să-l sprijine, picioarele bouului se întăriră puțin, tremurară, iar se îndoiră și animalul se prăbuși la pământ trăgând după el și capul lui Murgilă, care se aplecă adânc, ținut de jug.

baterile au fost extrem de furtunoase. S'a imputat socialistilor trădarea de patrie și alte crime.

Se adoptă în fine propunerea cadeților de a se numi o comisiune compusă din 22 membri. În urma refuzului celorlalte partide de a participa la această comisiune, ea nu se va compune decât din cadeți și membrii ai stângii. În consecință propunerea guvernului va fi probabil respinsă și dizolvarea Dumei este iminentă.

La miezul nopții alegerea comisiunii încă nu se făcuse. Cazacii continuă a încunja palatul Tauridei. Se afirmă că ministrul este solidar și nu va ceda. Aceste neașteptate incidente au produs o mare impresiune în oraș, dar disordine nu sunt probabile. Sunt temeri, ca să nu izbucnească cumva greva pe căile ferate.

Raportul oficial în chestia organizației militare.

Protocolul procurorului, citit în ședința de Vineri a Dumei, și prin care se anunță darea în judecată celor 55 deputați socialiști, are următorul conținut:

»Poliția politică a reușit să afle că în locuința deputatului socialist Ozol, unde deputații social democrați țin de obicei conferințe, vor lua parte în ziua de 18 Maiu v. la o consfătuire un matelot în uniformă și cinci soldați îmbrăcați civili. Poliția a dispus imediat o perchezitie la locuința lui Ozol, unde s'au găsit 35 deputați și alte 40 persoane, cari au fost arestate. Intre cei arestați nu se afla nici un soldat. Au fost apoi confiscate 7 scrisori de mare însemnătate.

A doua zi poliția a încunștințat pe procurorul general, că în ziua de 18 Maiu are loc în locuința lui Ozol o întrunire a comitetului organizației revoluționare militare, în care se va da citire unei scrisori a acestei organizații. A mai comunicat apoi, că la această întrunire vor lua parte un matelot din reg. de gardă a reg. 145 infanterie, unul din reg. 14 cazaci, și unul din trupele electrotehnice. La perchezitie făcută soldații au fost intr'adevăr găsiți și arestați și pe lângă ei alți doi din reg. de gardă 16. Toți au negat, că ar aparține organizației militare revoluționare, dar au mărturisit, că la 1 Aprilie au avut o întrevvedere cu studenta revoluționară Marodowa și după invitația procurorului au promis că vor vizita ședințele secrete ale acestei organizații. Intr'una din aceste ședințe s'a citit o scrisoare de către soldații deputaților Dumei, scrisoare în care soldații își exprimă cererile și dorințele lor. Iată cuprinsul acestei scrisori:

»Noi suntem reprezentanții trupelor ce staționează în Petersburg, pe cari se sprijină guvernul în cazul unui conflict cu Duma și cari vor fi întrebuințați pentru a trage în lucrători, când aceștia vor voi să ia apărarea deputaților. Autorii scrisoarei recomandă apoi deputaților să se exprime într'o limbă, care să poată fi înțeleasă de soldați și cer să se discute starea soldaților. De acest sprijin al membrilor Dumei atarnă hotărîrea armatei de a trece de partea deputaților și victoria în lupta ce urmează să se dea în curând între stat și reprezentanții poporului. Dacă guvernul va dizolva Duma pe chestia militară — termină scrisoarea — nu trebuie să aveți nici o teamă, armata este cu voi.

O știre mai nouă din Petersburg

Voicilă se întoarce speriat și se uită drept înainte.

— Măi, Praleo, măaaa!... strigă el cu mâinile la gură; dar vocea îi răsună înăbușit în văzduhul umed.

Măi Praleo!... — chemă el mai tare într'u ajutor. Dar Pralea adormise în căruță; carul lui înainta domol în mijlocul drumului, micșorat de depărtare, întunecat de vinețea norilor, care închidea zarea ca un pârț de plumb.

Desnădăduit, Nicolae se întoarce la dobitoace și gândi la ce avea de făcut. Capul lui Roșcu rămăsese înălțat, apucat de jug și gâtul îi era întins ca o fâșie de pânză pe un gherghef. Vita privea în gol cu ochii ei mari și turburi, sub pleoapele pe jumătate închise; din nări începuseră a-i curge dăre suptiri de sânge împletindu-se pe noroiu ca niște fire roșii de mătase.

— Hai, Roșcule, hai tatăl!, îngână Voicilă gata să plângă. Dar bouul nu se mișcă, ci îl privia numai nespus de trist, suflând din greu. Voicilă dete drumul jugului și capul lui Roșcu bufni moale de pământ. În picioare, Murgilă se uita mirat la tovarășul lui bolnav, mișcând din nări; știa par'că și el ceva; căci făcu un pas înainte și mugii înăbușit.

Ploaia încetase, dar drumul era puștiu și cătrănit. Carul lui Pralea se vedea acum cât nuca, înghițit de ceață. Voicilă se apropia de dobitocul bolnav, se aplecă

anunță următoarele: Situațiunea Dumei este neschimbată. În comisiunea pentru discutarea propunerii guvernului privitoare la urmărirea deputaților socialiști, au fost aleși 11 cadeți, doi polonezi, trei revoluționari socialiști, patru lucrători, doi socialiști-poporali. Cadeții au făcut o contra propunere. Ședința Dumei în această chestiune va fi secretă. S'au făcut numeroase perchezitii.

Verificarea mandatului dep. Petrovici.

Vineri, comisia de verificare a ținut ședință în chestiunea mandatului deputatului român Dr. Ștefan Petrovici, atacat prin petiție. După-cum am scris și noi, cei cari au înaintat petiția și au cerut invalidarea mandatului, convingându-se din declarațiile martorilor despre netemeinicia petiției — au revocat-o. Comisia, prin urmare, a verificat mandatul deputatului Petrovici și i-a obligat pe prezintătorii petiției să plătească 2219 cor. 30 b. cheltuieli de cercetare și 1500 coroane onorar pentru apărătorul mandatului.

Instrucția răscoalelor țărănești.

Am anunțat zilele trecute, că judecătorii de instrucție, delegați cu cercetările în județele Teleorman, Vlașca și Argeș, au terminat instrucția revoltoare. Acum se anunță din București următoarele: În adevăr ordonanțele definitive, pe cari le-au dat și prin cari se conchide la trimiterea înaintea Curților cu jurați a sătenilor vinovați, au fost trimise Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din București, pentru a se pronunța asupra lor, această instanță fiind singura indrituită de lege să decidă trimiterea înaintea juraților a unui acuzat. Camera de punere sub acuzare a hotărît, ca sutele de țărani trecuți în acele ordonanțe, să fie judecați de Curțile cu juri din județele respective. Cum numărul acuzațiilor este foarte mare și toate dispozițiunile de înlesnire luate de parchetul general, nu vor putea face ca judecarea lor să fie terminată în cursul sesiunii de Iunie, ministrul justiției va obține un decret, prin care această sesiune a Curților cu juri va fi prelungită până la terminarea proceselor instigatorilor.

Relațiile greco-române.

Sub acest titlu, ziarul »Le Messenger d'Athènes« în ultimul număr publică următoarele:

»Dacă am crede știrilor din București, Grecii sub ministerul actual nu sunt așa de persecutați, cum erau sub cel trecut. Expulzările au încetat și prin urmare și șantajele la cari erau supuși. Imposibilitățile excepționale de stagiu și patentă, cari făceau așa de grea viața Grecilor din România, nu s'ar mai percepe și corăbiile grecești n'ar fi taxate altfel de cum sunt corăbiile celorlalte puteri. Legile excepționale n'au fost intr'adevăr abrogate, dar modul cum sunt aplicate le face mai ușoare.

»Pe de altă parte, se anunță că tratativa prin intervenție s'au început pentru a restabili relațiunile diplomatice. Din nenorocire, lucrul nu este posibil atâta vreme cât Românii stăruie a cere Greciei vergi pentru a biciui Elenismul.

»Grecia nu poate influența deciziunile patriarhiei ecumenice și dacă ar putea, n'ar sfătui-o să recunoască iradeaua, care ar fi

de-asupra lui, îl mângâia pe gât, pe frunte îl frecă ușor pe pleoape. Dar Roșcu rămăsese întins în mijlocul drumului, cu coastele îngropate în mocirlă. Nărite i-se lărgeau și se strâneau cu greutate și din ochii lui aproape stinși porneau priviri triste și îndurerate, priviri care cereau ajutor, priviri mute de desnădejde.

Omul se dezbracă de zeghea care-l strângea și o aruncă în căruță, apucă bouul de coarne căzându-se prin opintiri încete să-i înalțe capul, dar nu izbuti. Rămase câțva pe vine buimăcit, cu gândul strâns de obidă, măsurând din ochi capul cea galben și greu, întins în drum.

Deodată Roșcu începu să geamă, și țărânul sări ars în picioare. Vita se jăluia amaric: gin gâtul ei sbuciumat eșiau glasuri plângătoare, horcăeli de durere ne-curmată, suspine pline de teamă. »Își simte sfârșitul!« trecu ca un fior prin inima lui Voicilă, care se uita nemișcat la bou; și o pânză de lacrimi i-se puse deodată peste ochi.

Încet, încet însă, gemetele dobitocului slăbiră, apoi se istoviră de tot. Roșcu mai încercă odată să-și ridice capul, dar în zadar. Atunci îl privi pe om lung și jalnic cu pleoapele tremurătoare. Un muget scurt i-se rupse în piept; trupul i-se sbrătu de durere, ca acela al unei păsări căreia i-s'ar fi tăiat capul... După aceea se liniști... să liniști și se înțepeni... Pleoapele vitei se

pe lângă o capitis deminutio a patriarhiei și o violare a canoanelor bisericeii ortodoxe.

»Un ministru grec, care ar da un asemenea consiliu, s'ar expune la lapidare.

»In ce privește acțiunea bandelor, a căror misiune este de a apăra conștiința elenică în contra opresiunii străine, nu depinde de guvernul grecesc. Propaganda românească, care este o instituție de stat, să dea întâiu exemplul moderațiunii, să înceteze de a predica ura și discordia, de a împinge pe romanizanti în contra Elenilor și bandele vor înceta de a molesta pe rarii partizani ai ideii românești.

Din cele de mai sus, cari n'au nevoie de nici un comentariu, rezultă următoarele: a) Grecii pretind ca România să renunțe la orice acțiune în Macedonia; b) ei nu fac nici o concesione; c) ei nu-și retrag bandele; d) ei recunosc, că antariții lor omoară pe Românii din Turcia.

Cronica din afară.

Emigrarea evreilor din Rusia. Emigrarea populațiunii israelite continuă în massă. Sute de familii sosesc în Varșovia și cer comitetului, să le înlesnească emigrarea din Rusia. Cea mai mare parte se îndreaptă spre America, parte spre Africa și Australia.

Plângerile grecilor. Se comunică din Atena, că guvernul va adresa un memoriu puterilor europene, protestând împotriva guvernului bulgar, acuzat de represalii împotriva Grecilor din Principat.

Manifestul irlandezilor. Manifestul partidului național irlandez face foarte mare impresiune în Londra. Partidul irlandez spune prin acel manifest, că este hotărît să respingă orice proiect de lege, care ar tinde să distrugă unitatea de acțiune a mișcării irlandeze. Irlandezii sunt hotărîți să înceapă o agitațiune puternică în țara lor și să ducă o crâncenă opoziție în camera comunelor.

Alegerile din Creta. Ziarului »Pol. Corr.« i-se comunică din Athena, că la 9 Iunie au avut loc în Creta alegerile pentru Camera. După comunicările sosite din Canea, alegerile s'au petrecut fără incidente serioase. În provinciile Zfakia, Kefinno, Candia și Lassithion au învins candidații guvernului. În orașul și provincia Canea a învins opoziția.

Imprumutul Porții. Ziarul »Pol. Corr.« află că în cercurile financiare din Constantinopol circulă cu persistență versiunea că Poarta, în urma răspunsului negativ primit la demersurile făcute de curând în Franța, nu se mai poate gândi la reușita împrumutului de 2—3 milioane funzi turcești, ce avea intențiunea să facă.

Noua lege electorală rusă. Ziarului »Daily Telegraph« i-se comunică din Petersburg: Noua lege electorală va fi publicată printr'un simplu ucaz al Țarului. Aceasta nu poate constitui o lovitură de stat. Deși în legea contelui Witte se află un paragraf, după care schimbarea actualiei legi electorale nu se poate face fără consimțământul Dumei, guvernul nu recunoaște legalitatea lui.

lăsară pe jumătate ca două perdele... Un oftat îi sbuciumă încă odată nările și... muri. Iar din bot, diarele de sânge curseră ce mai curseră și se încheagară și ele...

Cum își văzu vita neînșuflețită, Nicolae se izbi cu palmele peste ochi și rămase așa, cu privirea perdută. Murgilă sta drept în picioare cu gâtul întins și cu urechile neliniștite. Stropii mărunți de apă începură a umplea iar văzduhul, ca o pulbere.

Voicilă se apropie de trupul înțepenit al bouului și-l pipăi, câțva ca să-i simtă răceala. Apoi, cu lacrimile curgând și roaie pe obrăjii lui brăzdați, sărută pe Roșcu pe frunte... Îl sărută și plânse mai tare la gândul venit deodată, că n'are să-l mai vadă sorbind cu lăcomie apa din Argeș în amurgul ferbinte de vară...

Inchise binișor pleoapele bouului își făcu cruce și se scula în picioare.

— Te-a mâncat orașul! îngână el cu amărăciune, aruncându-și ochii în zare, cu gând să lămurească acoperișurile caselor din orașul sgomotos.

Dar în zarea întinsă nu se vedea, prin sita deasă de ploae, decât văzduhul înnețat al toamnei și de jur împrejur pământul negru și năclăit al câmpiilor.

Și Voicilă aștepta în drum să-i vie cineva în ajutor.

(„Convorbiri.”)

Radu Ballag.

STIRILE ZILEI.

— 4 Iunie v.

Incheierea anului școlar la școlile primare centrale române din Brașov s'a făcut eri cu solemnitate obicinuită. Serbarea, care a fost presădată de d-l protopop V. Voina, s'a început prin executarea unei frumoase rugăciuni de cătră corul elevilor și a elevilor sub conducerea d-lui N. Stoicovici. După aceea a urcat tribuna d-l Stefan Popovici, directorul școlii primare de băieți, rostind discursul festiv, în care s'a ocupat cu unele dintre cele mai importante probleme ale școlii primare. În numărul viitor popular vom publica discursul d-lui Popovici, care a fost subliniat cu dese aplauze. D-l protopop V. Voina a adus apoi elogii corpului didactic, care stă la înălțimea chemării sale și sub a cărui conducere pricepută, școlile primare înregistrează din an în an progrese tot mai frumoase. După cetirea clasificățiunilor și după executarea precisă și frumoasă a două cântări din partea corului, a urmat premiarea elevilor și elevelor distinse. Cu aceste serbarea s'a încheiat.

Examenul oral de maturitate cu absolvenții gimnaziului gr. or. român din Brașov, care era să se înceapă astăzi, s'a amânat pe timp nedeterminat din cauză, că comisarul guvernial d-l Moldovan Gergely și-a depus mandatul, deoarece la termenul fixat pentru examenul oral de maturitate nu s'a putut prezenta, fiind reținut în Cluj de afaceri oficiale. Guvernul încă n'a numit alt comisar.

Distincțiune. Maj. Sa a conferit Prea Cuv. Sale d-lui arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta ordinul coroanei de fer cl. III.

Reprezentanța orașului Brașov va ținea Mecuri în 19 și eventual Joi în 20 Iunie 1907 o adunare generală ordinară. La ordinea zilei sunt 22 puncte.

Examenul la școala froebeliană. Eri după amiazi la orele 3 s'a ținut în sala cea mare a gimnaziului român examenul cu copilași înscrși în școala froebeliană. La examen a asistat un public numeros, compus îndeosebi din dame, d-șoare și un număr mare de femei din Scheiul Brașovului, cari au urmărit cu un deosebit interes și cu mare plăcere debutul copiilor. În sală s'au prezentat vre-o 100 băieți și fetițe, cari sub conducerea neobositei directoroare a școlii froebeliane, d-na Maria Gr. Popescu, au executat cântece frumoase, declamațiuni potrivite și jocuri interesante. Tuturor celor prezenți le-a cauzat o adevărată plăcere sufletească prezența acestei cete dragălașe de copilași, cari cu o mândrie oarecare arătau publicului cunoștințele agonisite într'un an de activitate școlară. La sfârșitul examenului d-na Maria Gr. Popescu a fost viu felicitată de părintele Dr. V. Saftu, care a prezidat examenul, pentru progresele frumoase dobândite și în acest an școlar.

Meetingul de protestare, care era să aibă loc eri în București în sala Dacia, în chestia deputatului Vaida, s'a amânat pentru o dată posterioară.

Condamnare și dare în judecată. Fruntașul român Ioan Mărginean din Crăciunel în Ardeal a fost condamnat pentru agitație la șase luni închisoare de stat. Se zice că ar fi ațâțat pe Români să bată pe koșuthiști cu ocaziunea alegerii de deputat la Uioara.

Mai mulți fruntași români din părțile Beiușului și anume G. Cosma, Dr. I. Iacob, Petru E. Papp și C. Palladi sunt dați în judecată de organele administrative pe motiv, că ar fi ținut adunări populare nepermise. Au fost chemați la Beiuș peste 100 martori, ca din spusele lor autoritățile să făurească acuze grave contra fruntașilor români pomeniți.

Simpatii croate. Cetim în »Lupta«: Drept ecou la discursul rostit prin d-l deputat Aurel Vlad în camera de proiectul de lege despre ampoiații dela căile ferate, următoarea telegramă i-s'a espedat d-lui deputat Aurel Vlad:

»Prea stimatului Domn Aurel Vlad deputat în dieta comună croato-ungară Budapesta. Dumaezeu să vă ajute în lupta ce o susțineți pentru drepturile croate și pentru limba croată. Noi ne unim cu voi în simțiri și ne bucurăm văzând, că și voi simțiți cu noi. Păstrați-ne aceste sentimente. Privirile tuturor Croaților sunt îndreptate asupra dv. și vă exprimăm mulțămite pentru ținuta D-voastră. Locuitorii băștinași și oaspeții de băi din Krapina-Toplița.

Examele la școala comercială sup. gr. or. rom. din Brașov se vor ținea în

următoarea ordine: *Examenul de maturitate* se va ținea în zilele de 13, 14 și 15 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii. *Examenul de clasă* se vor ținea în sala clasei a treia în zilele următoare dela 7—12 oare a. m. Marți, în 19 Iunie v. cl. I comercială, Mercuri în 20 Iunie v. cl. II com., Joi în 21 Iunie v. cl. I com. Vineri, în 22 Iunie v. cl. II com. Sâmbătă, în 23 Iunie v. cl. I com., Luni în 25 Iunie v. cl. II com.

Vineri în 29 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toți elevii și profesorii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1906/1907, distribuindu-se premiile, în sala cea mare a edificiului central. La încheierea anului școlar în 29 Iunie v. fiecare elev va primi certificat școlar și un exemplar din anuarul școlii. Elevii absenți precum și restanțierii de didactur etc. nu vor primi nici certificatul nici anuarul școlii. La examenele acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar direcțiunea școlii invită cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestei școlii.

Manevrele de toamnă ale armatei române. Ministerul român de război și marele stat major al armatei române au luat următoarele măsuri cu privire la marile manevre de toamnă: Marele manevre se vor face anul acesta în întâia jumătate a lunii Septembrie. Corpurile I, III și IV de armată nu vor face decât manevre de brigadă contra brigadă, corpul al II-lea va face însă manevre de divizie. Aceste manevre se vor face parte în Dobrogea. Programul manevrelor mari cuprinde două părți. Într-una divizia a 3-a a trupelor din Târgoviște va opera în Dobrogea în contra diviziei independente din Constanța; a doua parte a programului prevede ca trupele diviziei a 3-a să opereze în împrejurimile Bucureștilor. M. S. Regele va urmări manevrele corpului II.

Corul bisericii gr. or. române din Mediaș și cu elevii școlii confesionale dinpreună invită la *Maialul*, ce-l va aranja în 24 Iunie st. n. a. c. (a doua zi de Rosalii) în pădurea Mediașului »Veve«. Plecarea spre pădure va fi din curtea școlii gr. or. precis la 10 ore a. m. sub conducerea învățătorului Firan Necsa. În caz de timp nefavorabil se amână pe a 3-a zi de Rusalii. *Comitetul.*

Un apel al femeilor boeme. Femeile boeme au hotărât, ca să adreseze o petiție adunării imperiale, pentru schimbarea § 30 al legii de întrunire în senzul acela, ca și femeile să poată fi membre în societățile politice. Vor lupta apoi și mai departe pentru acordarea dreptului de vot femeilor. Prin'tun apel adresat tuturor reuniunilor de femei acestea se provoacă, ca să adreseze și ele asemenea rugări adunării imperiale.

Impăratul wilhelm și jocurile la noroc. Cu ocazia ultimei vizite, pe care împăratul Wilhelm a făcut-o la Hanovra, a rostit o cuvântare, în care a condamnat pasiunea jocurilor de hazard, care bântue prin multe regiuni. Impăratul a spus, că mai mulți ofițeri superiori, cari și-au pierdut tot avutul în asemenea jocuri, au fost pedepsiți cu retrimiteră la regimentele lor. Pe viitor însă vor fi pur și simplu excluși din armată ofițerii, despre cari se va afla că au această patimă.

Nou deputat sas. În cercul electoral al Cohalmului — în locul răposatului deputat Pildner — a fost ales, cu aclamațiune, singurul candidat sas, Victor Adolf Eitel. Noul deputat sas s'a ales pe baza programului partidului constituțional.

Invitare. Reuniunea femeilor române gr. cat. din Zlatna invită pe această cale pe toți binevoitorii și sprijinitorii Reuniunii, la petrecerea obicinuită, ce se va aranja a doua zi de Rosalii a. c. d. a. în »Coasta oprită«, iar seara în pavilionul ospătării comunale. Invitări separate nu se trimit. Comitetul Reuniunii femeilor rom. gr. cat. din Zlatna.

Bazinurile în liber ale Eforiei școlare rom. Din loc s'au deschis cu ziua de astăzi. Informațiuni detaliate să pot vedea în placate precum și la administrația băilor.

Din Bănat.

Lugoj, în 15 Iunie 1907.

(Jubileul încoronării Majestății Sale. — Reprezentațiune teatrală.)

Jubileul încoronării Majestății Sale s'a serbat și în orașul nostru, din partea celor două confesiuni române în mod sărbătoresc. Sâmbătă în 8 Iunie s'a celebrat

serviciul divin în biserica gr. or., la care au luat parte și autoritățile locale; iar Duminică în 9 Iunie s'a celebrat în biserica unită, pontificând Prea S. Sa Dr. Vasile Hossu, episcopul Lugojului cu foarte mare asistență. A cântat frumos corul bisericesc. P. S. Sa din incidentul jubileului a dat și un prânz de gală, la care au fost invitați reprezentanții oficiilor și autoritățile locale.

În ziua Înălțării Domnului s'a dat aici și o reprezentațiune teatrală, aranjată de Reuniunea română de cântări din Lugoj. Reprezentația a avut loc în sala teatrului orașenesc, care din acest incident a fost cu desăvârșire plin cu public românesc din Lugoj și jur. Mai mulți săteni din comunele vecine încă au luat parte la reprezentație. S'a predat o piesă populară scrisă în dialect bănățenesc: »Oala cu galbeni«, de d-na Sofia Vlad Rădulescu. Piesa e mai mult de interes local, scrisă fără multe pretenții și a fost predată din partea tuturor diletaților, cu un succes pe deplin satisfăcător. Publicul a și răsplătit cu aplauze din abundență pe diletanții noștri, cari pe acest teren au avut să lupte mult cu greutatea începutului.

Unele mici lacune pot fi trecute cu vederea, deoarece în general luând lucrul, piesa a plăcut publicului. A și avut unele scene foarte drăguțe, cum a fost de ex.: scena cu nunta, care ne-a prezentat un tablou pitoresc. Am fi dorit însă mai multă mișcare în această scenă. Toți diletanții și-au dat silința să se achite cât se poate de bine de rolele, ce le-au avut,

Mai bine le-a succedat aceasta d-lui I. Dragomir (Pavel), d-lui C. Gându (dascălul Aurel) și d-soarelor: Elena Preda și Ana Blaj. Bine au fost în rolele lor și d-nul I. Lazar, în rolul principal G. Păcurar, N. Bireescu, etc. Cu aceasta ocaziune am putut admira prea frumoasele noastre costume naționale, cari au ridicat foarte mult scenele din urmă. Între actul I. și II. s'a jucat și un mic »balet românesc« din partea a 3 d-soare, cari reprezentau 3 zine dela »izvorul zinelor«. După teatru întreg publicul s'a dus la restaurantul »Concordia«, unde s'a început o petrecere cu dans foarte animată, care a durat până 'n zori. În pauze corul d-lui Vidu a delectat publicul cu mai multe cântece populare românești, care de care mai frumoase. Aplauzele curgeau ca ploaia. Mai multe cântece au trebuit repetate.

Cor.

Convocare.

Despărțământul XV. Mocui al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ținea adunarea cercuală în Sâmbattelec la 30 Iunie n. 1907, la 3 oare p. m. în școală.

Programul: Deschiderea adunării. Raportul comitetului: a) prin secretar, b) prin cassar. Alegerea comisiei pentru cenzurarea raportului. Alegerea comisiei pentru înscrierea de membrii noul și încassarea taxelor. Disertațiuni, cari trebuie prezentate cu 3 zile mai înainte de adunare, dir. despărț. în Imbuz-Ombuz, p. u. Ronczhida. Rapoartele comisunilor. Alegerea directorului și a comitetului pe un nou period de 3 ani. Statorirea bugetului. Eventuale propuneri. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală. Alegerea comisiei pentru verificarea procesului verbal. Închiderea adunării. La care se invită a participa toți sprijinitorii și binevoitorii progresului cultural al poporului român.

Din ședința comitetului ținută în Mocui la 19 Maiu 1907.

Auxențiu Mureșan
director.

Simeon Ciuca
secretar.

Bibliografie.

A apărut nr. 11 din revista »Con vorbiri«, revistă literară bimensuală, director Mihail Dragomirescu. Comitetul de redacție: Cincinat Pavelescu, prim-redactor D. Nanu, Em. Gârleanu.

Sumarul: Ion Minulescu: Pelerinii morții (poezie). Radu Baltag: In drum (schiță). A. Măndru: Farmec (poezie). H. Frollo: Din Catul: Lui Volusius. Radu Rosetti: Maiu (sonet), Em. Costin: Luna Maiu (poezie), I. Dragoslav: Slujbaș (nuvelă), D. Munteanu: Cain (poemă). F. Stoenscu: Din Propertiu: Ultima dorință, Alexandru Th. Stamatiade: Spre alte țări (poezie), Lazăr Ilescu: Sonet, V. Eftimiu: Amurg (poezie), Andrei Popovici Bănățeanul: La gard (schiță), Cincinat Pavelescu: Necunoscuta (poezie), Em. Gârleanu: Calul (schiță). D. Nanu: Mânia lui Samson (poemă). Eug. Lovinescu. — Literatură străină: Fogazzaro, Lucia Caracostea. Din Fogazzaro:

Sfântul, I. B. și V. G.: Două cărți franco-române, Mihail Dragomirescu: Revista critică.

NECROLOG. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, cum că prea iubitul și veneratul frate, unchiu și văr Mihail Mihailaș, căpitan ces. și reg. în pensiune, proprietar al medaliei de reșel, a ordului de serviciu de ofițer, a medaliei jubiliare și director la »Bistrițiana« în pensiune, după un morb scurt și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Joi în 13 Iunie a. c. la 6 oare p. m. în al 61-lea an al etății. Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza după ritul gr.-cat. spre odihnă eternă Sâmbătă în 15 Iunie 1907 la 2 oare p. m. în cimitierul gr.-cat. din loc. — *Bistrița*, în 14 Iunie 1907. Fie-i țerina ușoară și neuitată amintirea! *Jalnica familie.*

ULTIME STIRI.

Petersburg, 17 Iunie. Sâmbătă la oarele 6 seara, s'a ținut un consiliu de miniștri în palatul Elaghin, unde locuște acum Stolypin. În timpul ședinței, primul ministru a fost chemat la Peterhoff. Consiliul a continuat atunci sub preșidenția lui Kokowzew. Au participat la consfătuirea miniștrilor, prefectul de poliție și toți comandanții trupelor. În caz de dizolvarea Dumei se va proclama starea de asediu, iar comandantul suprem al orașului va fi numit generalul Zarudem.

Petersburg, 17 Iunie. Majoritatea Dumei s'a pronunțat contra cererei guvernului de-a se permite arestarea a 16 deputați din stânga și extrema stângă. Rolul covârșitor în această chestiune îl are fracțiunea poloneză. De dânsa atârână votul pro sau contra îndeplinirii cerinței lui Stolypin. Constituționalii democrați sunt în momentul de față desbinați. În preajma palatului Taurida o mulțime imensă așteaptă cu încordare câte o știre nouă.

Petersburg, 17 Iunie. Perchezitiunile la locuințele deputaților social-democrați continuă încă. Unii dintre socialiști cari au aflat de aceasta, au dispărut din capitala imperiului. Ozol, unul din deputații socialiști, considerat de guvern ca cel mai periculos ordinii publice, a plecat cu primul tren din Petersburg. Guvernul a luat măsuri ca după dizolvarea Dumei, să facă cu neputință fuga celorlalți deputați compromiși.

Petersburg, 17 Iunie. Ceea-ce s'a prevăzut mai de mult, s'a întâmplat. *Un manifest al Țarului a apărut, prin care Duma este dizolvată.* Cuprinsul manifestului este pe scurt următorul:

A doua Dumă nu și-a împlinit datoria, ea a atârnat dimpotrivă contra ordinii de stat. După-ce a fost descoperită conjurația în contra Țarului și guvernul a cerut, ca 55 dintre membrii Dumei să fie eliminați din parlament, iar cei ce au fost mai mult compromiși, luând parte la aceasta conjurație, să fie arestați, — Duma s'a împotrivit. *De aceea Țarul dizolvă Duma.*

Nouăle alegeri sunt fixate pentru ziua de 14 Sept. a. c. Noua Dumă e convocată pe ziua de 14 Noemvrie. Procederea la alegerile pentru Dumă se schimbă. Duma trebuie să fie pârtrunsă de spiritul rusesc, celelalte naționalități pot fi reprezentate în Dumă însă trebuie să li-se facă imposibile de a deveni judecători în afaceri curat rusești. În ținuturile de la graniță, unde populațiunea încă n'a ajuns la o dezvoltare satisfăcătoare a vieții cetățenești, alegerile pentru duma se suspendează de-ocamdată. În toate orașele va fi publicată o ordonanță, care prescrie, ca atacurile îndreptate contra guvernului în scris sau cu grai viu, vor fi pedepsite cu pedepse în bani și cu închisoare. Ședințele conziliului imperial sunt întrerupte până la 14 Novembre a. c. Șapte dintre deputații socialiști, a căror estradare a cerut-o Stolypin dela dumă, au reușit să scape de arestare.

Petersburg, 17 Iunie. Eri noapte au fost arestate 700 persoane. Străzile sunt ocupate de trupe.

Petersburg, 17 Iunie. Deocamdată domnește liniște în capitală. Este mare

îmbulzeala celor curioși de a ceti manifestul afișat la colțurile stradei. Ca-deții au avut o întrunire nefiind împiedecați de nimeni.

Atena, 17 Iunie. O scrisoare a comitetului central macedonean a fost prinsă, din care se vede că comitetul a decis să ucidă pe conzuli grecești din Macedonia.

Diverse.

Câți oameni mor pe secundă. Ultimul număr al revistei »Deutsche Rundschau für Geographie« conține între altele și următoarele mici statistice: Pe pământ există 1500 oameni. Durata vieței se calculează în medie 30 ani. În fie-care 30 ani deci mor 1500 milioane persoane; în fie-care zi aproape 137.000, într-o oară 5700, într'un minut 93 și în fine într'o secundă 3 oameni.

Voci din public.*)

Serisoare deschisă.

Ziarul »Deșteptarea« din Brașov, Nr. 22 din 31 Maiu (13 Iunie) a. c. se ocupă din nou cu mine și anume: în articolul de fond »Turcul te bate, Turcul te judecă«, în »Știrile locale« și în »Poșta Redacțiunii«. Cu cele spuse în articolul de fond nu mă ocup deocamdată, dar pe cele două comunicate din urmă le reproduc fiind că, spre informarea și orientarea amicilor și a cunoscuților mei, mă cred îndatorat a face momentan câteva observări și constatări față de ele.

»Deșteptarea« scrie:

I.) »Dr. N. Vecerdea pus sub acuză«. »Cetitorii noștri își vor fi aducând aminte, că în anul trecut după Paști Dr. N. Vecerdea a scos o broșură intitulată »Un epilog la ultima campanie electorală din cercul al XVIII-lea al Brașovului«, în care între altele a atacat și pe d-l director A. Vlaicu. Acesta, după declarațiunea publicată în numărul 16 al ziarului nostru din 20 Aprilie 1906 — precum să știe — i-a intentat proces de calumnie și vătămare de onoare și ajungând procesul la senatul de acuză din Marosvásárhely, Marți în 11 Iunie st. n. s'a ținut pertractare, iar senatul de acuză a pus pe Dr. N. Vecerdea sub acuză pentru tot cuprinsul actului de acuză dat de avocatul Dr. N. Mănoiu.«

II. »Poșta Redacțiunii«. Greavu, Topârcea. Am primit. Avocatul a pus cauza în curgere și noi ne vom face datoria la timpul său.«

Față de acestea comunicate declar că eu prima dată și până în acest moment numai din ele aflu, că ași fi pus sub acuză, respective că individul Greavu din Topârcea, comuna mea natală, ar fi pus vr'o cauză în curgere contra mea. Admit însă, că ambele lucruri pot să fie adevărate și prin urmare reflectez la ele ca și când ar fi adevărate.

Ad. I.) Față de punerea mea sub acuză constat și aduc la cunoștința publică următoarele:

1.) În broșura mea »Un epilog« pe pag. 4 și 14 m'am declarat precis și categoric, că doresc și intenționez a-l constrânge pe Arsenie Vlaicu, ca să-mi facă proces sau eventual procese, pentru-că eram deja atunci și sunt mai ales și acum de firma convingere, că cu acest om și cu soții și protectorii lui numai pe cale procesuală mă pot răfu cum să cuvine. Așa dară intențiunea de a pune la cale o răfuială judecătorească între mine și el nu provine dela A. Vlaicu ci dela mine, precum să poate vedea chiar și din declarația acestuia dela 20 Aprilie, citată în comunicatul de mai sus!

*) Pentru cuprinsul celor publicate sub rubrica aceasta, răspunde numai autorul.

Punerea mea sub acuză este deci un rezultat intenționat al proceselor, prevăzute de mine până ce încă nu publicasem broșura amintită. Și este un lucru foarte firesc pentru-că la sentințele judecătorești, cari vor conține răfuiala noastră, numai așa pot ajunge, dacă mă las să fiu pus sub acuză.

2) Arsenie Vlaicu a intentat procesul său contra mea fără să fi indicat și precizat, așa precum cere legea, timpul, adică ziua în care i-a venit la cunoștință broșura mea, respective afirmativele vătămări îndreptate contra lui astfel, încât eu atunci când va fi constrâns să precizeze acest timp, voi veni — după datele ce le posed! — în poziția de a arăta și dovedi, că el s'a întârziat cu intentarea procesului, fie cu intențiune sau fie din ignoranță. În decursul procesului de până acum eu n'am insistat anume asupra acestui lucru, pentru-că eu am voit din capul locului, ca pentru motive de interes public, să dovedesc ceace am afirmat despre el. Intregirea investigațiunii și în aceasta direcțiune o am cerut de altfel din bun timp, iar de dreptul excepțiunii de prescriere n'am voit deocamdată să uez, pentru-că legea lasă la aprecierea mea alegerea momentului potrivit.

3) Eu nu am folosit remediu de drept contra ordonării investigațiunii contra mea, iar în decursul acesteia, invocând §-ul 263 din Codul penal, m'am oferit și am cerut, ca să mi se deie voie să dovedesc, că cele afirmate față de Arsenie Vlaicu sunt adevărate.

Arsenie Vlaicu, cu toate că el este partea afirmativă vătămată și cu toate că citatul §. îi garantează și lui dreptul de a cere, ca să se dovedească că nu sunt adevărate afirmările mele: totuși în 18 Nov. 1906 sub Nr. 4707/906 bftö nu numai că n'a uzat de acest drept al său — care este pentru alți oameni o datorință! ci protestând energic contra cererii mele a cerut, ca aceea să mi se deneghe.

Tribunalul însă a dat loc cererii mele, a ordonat procedura de dovezi și în cea mai mare parte a ei a și efectuit-o cu deplin succes pentru afirmațiile mele.

Notez, că citatul § 263 spune expres, că eu nu pot fi pedepsit dacă voi dovedi, că este adevărat ceea ce am afirmat despre A. Vlaicu și că eu acest lucru l'am și dovedit deja aproape pe toată linia.

4) În legătură cu acuza ridicată de Arsenie Vlaicu contra mea eu încă am indicat față de Arsenie Vlaicu o contra-acuză (vizontväd) tot pentru calumnie și vătămare de onoare, iar Tribunalul prin hotărârile sale de sub N-rii 1348/907 și 2168/907 bftö a ordonat deja, cuputere de drept, cercetarea (vizsgálat) cu venită, cu toate că Arsenie Vlaicu dase recurs contra acestei ordonări.

Că punerea mea sub acuză, care este un stadiu mai înaintat al procesului, a urmat mai curând decât punerea lui Arsenie Vlaicu sub acuză este foarte natural, pentru-că el a înaintat acuza sa cu mult mai de timpuriu decât mine, iar eu n'am recurat contra investigației (vizsgálat) — care premerge punerii sub acuză — pe când eu am ridicat contra — acuza (vizontväd) mai târziu și A. Vlaicu a recurat — deși înzadar — contra investigației ordonate asupra lui.

Așadar eu sunt pus sub acuză în conformitate cu intențiunea mea proprie și prin urmare cu învoirea mea, pe când Arsenie Vlaicu să află deja sub cercetare și va fi pus la timpul său și sub acuză fără să fi voit, pentru-că dovezile mele constau din documente licuide.

Ad II.) Comunicatul adresat prin „Poșta redacțiunii“ lui Greavu, Topârcea, comuna mea natală, stă în legătură cu alineatul al patrulea din articolul de fond „Turcul te bate, Turcul te judecă“, unde Arsenie Vlaicu anunță, sub iscălitura lui George Măzgăreanu jun., că publicul va avea ocaziunea să vadă în curând, că ce tact și ce bărbăție mă „caracterizează încă din tinerețe“ pe mine.

Aici este vorba despre o epistolă, pe care o am scris eu unui anume Iacob Greavu din Topârcea, comuna mea natală, încă în Ianuarie 1886 pe când eram student la universitatea din Viena, și despre care acesta a crezut și crede, că ar fi compromițătoare pentru mine.

Pentruca să se poată vedea, că cam ce fel de om este acest I. Greavu, cam ce este temeinicia și valoarea epistolei pe care își bazează acesta cauza, cu care mă amenință acum Arsenie Vlaicu prin „Deșteptarea“, comunic:

a) Că Iacob Greavu a fost condamnat prin sentința curială Nr. 817/99 la un an temniță (börtön), la pedeapsă în bani și la pierderea drepturilor politice, pentru-că a comis înșelăciune în două cazuri (két rendbeli csalás) și că pedeapsa de un an și-a făcut-o chiar la tribunalul de aici din Brașov.

b) Că tot acest I. Greavu mi-a făcut ofertul în scris, ca atât pentru epistola din chestiune, cât și pentru toate închipuitele și afirmativele sale pretenziuni față de mine, să îi dau suma de 100 cor. adică una sută coroane și că eu în loc de a îi da ceva, l-am dat pe mâna procurorului, care i-a făcut proces criminal, iar tribunalul de aici din Brașov prin sentința sa de sub Nr. 3896/905 bftö l'a condamnat la 7 zile închisoare pentru-că a încercat față de mine șantajul (Erpressung, zsarolás). Pedeapsa aceasta încă și-a făcut-o deja I. Greavu.

Acesta este omul, cu care și cauza pentru care s'a pus Arsenie Vlaicu în contact direct contra mea. După cât știu și pot dovedi, Arsenie Vlaicu a convenit personal cu I. Greavu ultima dată în Sibiiu sub durata Sinodului arhidiecezan din acest an, când se vede, că s'au înțeles între sine, ca acest mare păcat al meu... „încă din tinerețe...“ să îl exploateze Arsenie Vlaicu direct sau prin vr'un om de al său, căci I. Greavu însuși o pățise cu mine, iar printre contrarii și dușmanii mei de prin Sibiiu, pe cari i-a luat deja dearândul, nu putuse afla pe nici unul așa de întreprinzător și așa de dibaciu precum este Arsenie Vlaicu și avocatul lui, pe care „Deșteptarea“ nu îl numește deocamdată.

Amicilor și cunoșcuților mei, precum și peste tot publicului românesc, le este cunoscut că eu numai de prin 1890, așa dară de vr'o 17 ani încoace am intrat în viața publică, unde atât ca avocat și funcționar de bancă, cât și ca membru al mai multor corporațiuni, societăți și reuniuni din viața noastră publică: bisericească, școlară, economică, culturală și socială am muncit și muncesc având adeseori misiune și rol de conducător și

totdeauna loc și cuvânt respectat și apreciat. Este deci de remarcă, că Arsenie Vlaicu și soții lui, deși au căutat și caută de vr'o 3—4 ani încoace cu mult zel, totuși n'au putut și nu vor putea nimica afla în activitatea mea publică destul de lungă și de largă, cu ce mi-ar putea strica: ci au trebuit să recurgă la un om, ca I. Greavu și la o afacere din domeniul vieții mele private de acum 20 ani, care n'a fost și nu este din capul locului compromițătoare și care afară de aceasta mai este și regulată definitiv în toată privința, după cum de bună samă se vor convinge Arsenie Vlaicu și avocatul său.

Pentru acei amici și cunoșcuți ai mei, cari nu ar ști încă, că autorul și urzitorul acestor comunicate de senzație și amenințări alarmante ale „Deșteptării“ este însuși Arsenie Vlaicu, constat și aici: că informație despre afirmativa mea punere sub acuză a putut să aibă deja Joi în 13 n. l. c. numai Arsenie Vlaicu și numai pe cale telegrafică respective epistolă; că Arsenie Vlaicu este membrul firmei „Ciurcu & Comp.“ și împreună cu aceasta proprietariul tipografiei, care tipărește „Deșteptarea“ și unul din stăpânii lui G. Măzgăreanu jun.,

care, după profesiunea sa cinstită și anunțată la forul competent, este culegător de litere, iar nu redactor de ziare; că Sinodul arhidiecezan gr. or. din Sibiiu, forul superior al lui Arsenie Vlaicu, prin concluzile sale N-rii 100 ex 1906 și 81 ex 1907 de bună samă nu fără motive, a statorit responsabilitatea personală față de Arsenie Vlaicu, pentru-că a întemeiat și susține „Deșteptarea“, îndrumându-l să o sisteze și fiindcă nu s'a conformat, și-a exprimat regretul sale, sau după cum zice G. Măzgăreanu jun., l-a condamnat și a dispus, ca să se ia față de el măsuri și mai aspre dacă ar continua cu nesupunerea!

Încheiu cu observarea, că eu mă aflui în stare de legitimă apărare față de repetatele atacuri ale lui Arsenie Vlaicu și ale soților lui și că prin urmare numai necesitat am scris și publicat aceasta scrisoare și am amintit în ea lucruri, de atfel din domeniul publicității, pe cari, dacă nu ași fi fost constrâns, nu le-ași fi amintit!

Brașov, în 1/14 Iunie 1907.

Dr. Nicolae Vecerdea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branicea

Se primesc ca practicanți tineri, cari au absolvat școala comercială română.
„VALUTA“,
Bancă, societate pe acții,
BUDAPEST, V. Váci-körút 48.

A N U N C I U R I
(insertiuni și recl.)
sunt a se adresa subscrișe administratiunii, în cazul publicării unui anouiu mai mult se odată se face scădemēt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.
Administr. -Gazetei Trans.

Pentru morburî de stomac!
Celor ce prin recelă, inbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbințeli, prea reci, séu viață neregulată și'au tras un morb de stomac și anume:
Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun
Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich
Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătore cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.
Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea se se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grătă, slăbiciune, vomare, dispăre adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.
Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură întretăițând vinul de burueni. Asemenea curăță din stomac materii stricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.
Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănăvicioșă a ficatului. Persone cari pătimesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tăngesc cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață.
Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănește, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitati și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.
Vin de burueni se capetă în sticle à 3 cor. și 4 cor.
în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Tîntari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolez, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Köhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aiud, Panticieu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekelius la „Speranța“. — Trimite 3 séu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro-Ungaria.
Să se ferescă de imitație.
Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**
Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450-0, spirt de vin 100-0, Glicerin 100-0, Vin roșu 240-0, sirop de fragi 150-0, sirop de cireșe 820-0, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de iznian, rădăcini calmusa a. 10-0. Aceste părți constitutive se se amestece.

Articole de toaletă: Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielii, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la **G. EITEL, Strada Vămei 18.**